

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
ЗЕЛЕНОДОЛЬСКИЙ МУНИЦИПАЛЬНЫЙ РАЙОН
СОВЕТ АКЗИГИТОВСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
РЕШЕНИЕ
КАРАР

22 нче ноябрь 2024ел

Акъегет

№181

«Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы «Акъегет авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге милкендәге мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү тәртибе турында» Нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясын, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 35 статьясын һәм Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Акъегет авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставының 17 статьясын гамәлгә ашыру максатларында Раифа авыл жирлеге Советы:

1.«Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Акъегет авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге милкендәге мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү тәртибе турында» Нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Акъегет авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында түбәндәге адреслар буенча бастырып чыгарырга: Акъегет авылы, Центральная урамы, 4 йорт (авыл жирлеге администрациясе бинасы), шулай ук Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында урнаштырырга (<http://pravo.tatarstan.ru>) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составында Зеленодольск муниципаль районының мәгълүмати сайтында (www.zelenodolsk.tatarstan.ru) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә.

3.Әлеге карар рәсми рәвештә игълан ителгән мизгелдән үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Акъегет авыл жирлеге
башлыгы, Совет рәисе:

А. В. Хәйруллина

ЭШ

мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү тәртибе турында,
Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының "Акъегет авыл жирлеге"
муниципаль берәмлеге милкендәге

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә:

- Россия Федерациясе Конституциясе,
- Россия Федерациясе Гражданлык Кодексы Белән,
- "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба-131-ФЗ номерлы Закон),
- "Күчемсез милекне дәүләт теркәвенә алу турында" 2015 елның 13 июлендәге 218-ФЗ номерлы Федераль закон белән,
- «Дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру турында» 21.12.2001 ел, № 178-ФЗ Федераль законы (алга таба-178-ФЗ номерлы Закон);
- РФ Хөкүмәтенең "Дәүләт яки муниципаль мөлкәтне электрон рәвештә сатуны оештыру һәм уздыру турында"2012 елның 27 августындагы 860 номерлы карары белән
- башка федераль законнар белән,
- Татарстан Республикасы Конституциясе Белән,
- "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы белән,
- Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Акъегет авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы (алга таба-авыл жирлеге Уставы) белән.

1.2. Нигезләмә Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Акжигит авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге милкендәге мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү тәртибен (алга таба – алга таба - нигезләмә), Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Акъегет авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнарының мөлкәти мөнәсәбәтләр өлкәсендәге хокукларны һәм бурычларны гамәлгә ашыруда вәкаләтләрән билгели.

1.3. Әлеге Нигезләмә белән җайга салынмаган милек мөнәсәбәтләре, шул исәптән жирле бюджет акчалары, бюджеттан тыш фондлар, торак фонды, Жир һәм башка табигать ресурслары белән идарә итү һәм эш итү үзенчәлекләре Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Акъегет авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнарының (алга таба – авыл жирлеге жирле үзидарә органнары) норматив актлары белән җайга салына.).

1.4. Муниципаль милек белән идарә итүнең һәм аның белән эш итүнең төп бурычлары булып:

- 1) муниципаль мөлкәт белән нәтижәле идарә итү нигезендә Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Акъегет авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджеты керемнәрән (алга таба – авыл жирлеге бюджеты) арттыру;
- 2) муниципаль мөлкәт структурасын оптимальләштерү;
- 3) Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының " Акъегет авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге икътисадына инвестицияләр җәлеп итү өчен муниципаль мөлкәттән инструмент буларак файдалану;
- 4) муниципаль мөлкәттән файдалануның нәтижәлелеген арттыру.

1.5. Муниципаль мөлкәткә Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Акъегет авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә һәм аннан читтә урнашкан, дәүләт милкен чикләү нәтижәсендә муниципаль берәмлеккә тапшырылган йә граждән законнарында билгеләнгән башка нигездә сатып алынган барлык объектлар керә.

1.6. Муниципаль мөлкәт Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Акъегет авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге муниципаль казнасыннан (алга таба – авыл жирлеге казасы) һәм оператив идарә хокукында муниципаль учреждениеләргә беркетелгән мөлкәттән тора.

1.7. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Акъегет авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге (алга таба – авыл жирлеге) милкендә булырга мөмкин.:

1) районның жирле әһәмияттәге мәсьәләләрен хәл итү өчен билгеләнгән мөлкәт;

2) федераль законнарда һәм Россия Федерациясе субъектлары законнарында билгеләнгән очрақларда жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән мөлкәт, шулай ук 131-ФЗ номерлы Законның 15 статьясындагы 4 өлешендә каралган тәртиптә жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән мөлкәт;

3) Зеленодольск муниципаль районы Акъегет авыл жирлеге Советы (алга таба – авыл жирлеге Советы) Жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актлары нигезендә авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының һәм авыл жирлеге жирле үзидарәсе вазыйфаларының, муниципаль хезмәткәрләренң, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр хезмәткәрләренң эшчәнлеген тәмин итү өчен билгеләнгән мөлкәт;

4) хәл итү хокукы федераль законнар белән жирле үзидарә органнарына бирелгән һәм жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә кертелмәгән мәсьәләләрен хәл итү өчен кирәкле мөлкәт;

5) 131-ФЗ номерлы законның 14 статьясындагы 3 һәм 4 өлешләре нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрен хәл итү өчен билгеләнгән мөлкәт, шулай ук 131-ФЗ номерлы Законның 17 статьясындагы 1 һәм 11 өлешләре нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрен хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән мөлкәт.

1.8. Авыл жирлеге казасын авыл жирлеге бюджеты акчалары һәм муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләргә беркетелмәгән башка муниципаль мөлкәт тәшкил итә.

Авыл жирлеге казасы мөлкәте гамәлдәге законнарда һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә юридик һәм физик затларга хужалык карамагына, оператив идарәгә, арендага, түләүсез файдалануга, ышанычлы идарәгә, залогка (ипотекага) тапшырылырга, читләштереләргә мөмкин.

Казна мөлкәте гамәлдәге законнарда билгеләнгән очрақларда авыл жирлеге йөкләмәләре буенча түләтү объекты булырга мөмкин.

2. Милекченә мөлкәткә карата хокукларын гамәлгә ашыру, муниципаль милектәге

2.1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Акъегет авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге үзенә караган мөлкәтнең милекчесе булып тора.

2.2. Авыл жирлеге муниципаль милке составына керүче мөлкәткә карата милекче хокукларын авыл жирлеге исемнен авыл жирлеге уставында, әлеге Нигезләмәдә, әлеге органнарның статусын билгеләүче башка актларда билгеләнгән компетенцияләре кысаларында авыл жирлеге жирле үзидарә органнары гамәлгә ашыра.

2.3. Авыл жирлеге жирле үзидарә органнары муниципаль мөлкәтне федераль законнар нигезендә физик һәм юридик затларга, Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнарына, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына һәм башка муниципаль берәмлекләренң жирле үзидарә органнарына вакытлыча яисә даими файдалануга тапшырырга, читләштерергә, башка алыш-бирешләр башкарырга хокуклы.

2.4. Авыл жирлеге Советы компетенциясенә керә.:

- авыл жирлеге милкендәге мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү тәртибен билгеләү;
- муниципаль предприятиеләрне һәм учреждениеләрне төзү, үзгәртеп оештыру һәм бетерү турында, шулай ук муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр хезмәтләренә, эшләрне башкаруга тарифлар билгеләү турында карарлар кабул итү тәртибен билгеләү, федераль законнарда каралган очрактан тыш;

- план чорына муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планын (программасын) раслау.

- Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнарында һәм авыл жирлегенә муниципаль хокукый актларында билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

2.5. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының " Акъегет авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге башлыгы (алга таба-авыл жирлеге башлыгы) авыл жирлеге исеменнән:

- авыл жирлегенә муниципаль мөлкәт белән идарә итү өлкәсендәге сәясәтенең төп юнәлешләрен билгели;

- муниципаль мөлкәт белән идарә итү һәм аның белән эш итү буенча үз компетенциясе чикләрендә карарлар кабул итә;

- Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм авыл жирлеге Уставы нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

2.6. Акъегет авыл Башкарма комитетының (алга таба – Башкарма комитет) муниципаль милек белән идарә итү өлкәсендәге компетенциясенә авыл жирлеге территориясендә керә:

- авыл жирлеге муниципаль милкендәге мөлкәт белән идарә итү, жирлек муниципаль милке объектларын төзү, сатып алу, алардан файдалану, алар белән эш итү һәм арендау мәсьәләләрен хәл итү

- муниципаль мөлкәт реестрларын, мөлкәтнең булуы һәм аннан файдалануы турындагы мәгълүматны алып бару;

- милек хокукы яисә аренда шартнамәсе төзү хокукы булган торгларда сату өчен тәкъдим ителә торган мөлкәт исемлекләрен раслау;

- «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында " 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына тәкъдим ителә торган мөлкәт исемлеген раслау;

- читләштерелергә тиеш булмаган мөлкәт исемлеген раслау;

- мөлкәтне арендага, милеккә, түләүсез файдалануга, даими (вакыты чикләнмәгән) файдалануга, оператив идарәгә, хужалык алып баруга тапшыру турында карарлар кабул итү хокукы һәм документлар әзерләү, файдалануның башка рәвешләре;

- муниципаль мөлкәтне исәптән чыгару;

- муниципаль мөлкәтне сату;

- сатучы функцияләрен кануннар нигезендә башкару;

- "Россия Федерациясендә Торак фондын хосусыйлаштыру турында" 1991 елның 4 июлендәге 1541-1 номерлы Россия Федерациясе Законы нигезендә торак урыннарны граждандан милкенә тапшыру;

- федераль милектәге, Татарстан Республикасы, башка муниципаль берәмлекләр милкендәге мөлкәтне муниципаль милеккә кабул итү;

- муниципаль милектәге мөлкәтне федераль милеккә, Татарстан Республикасы, башка муниципаль берәмлекләр милкенә тапшыру;

- күчемсез мөлкәт объектларына хокукларны һәм алар белән алыш-бирешләренә дәүләт теркәвенә алуны гамәлгә ашыручы органда күчемсез мөлкәт объектларына муниципаль милек хокукын Башкарма комитет тарафыннан теркәүне гамәлгә ашыру өчен документлар әзерләү;

- мөлкәтне Хужалык жәмгыятьләренә устав капиталларына кертем сыйфатында һәм коммерциягә карамаган оешмаларга кертем сыйфатында кертү;

- милекне залогка тапшыру һәм тапшыру килешүе;

- авыл жирлегә Советы карары белән билгеләнә торган очрақларда жирлекнең муниципаль мөлкәтен читләштерү, шул исәптән аны хосусыйлаштыру турында тәкъдимнәр әзерләү һәм авыл жирлегә Советы белән килештерүгә (раслауга) чыгару;
- муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру шартлары турында Карар кабул итү;
- муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр төзү, аларның эшчәнлек максатларын, шартларын һәм тәртибен билгеләү, аларның уставларын раслау, Муниципаль казна учреждениеләрен финанслауны тәмин итү, муниципаль учреждениеләрне һәм Предприятиеләрне үзгәртеп оештыру һәм бетерү мәсьәләләрен хәл итү, аларның житәкчеләрен контракт нигезендә билгеләү һәм биләгән вазыйфаларыннан азат итү;
- муниципаль милектә булмаган предприятиеләр, оешмалар белән авыл жирлеген икътисадый һәм социаль үстерүдә хезмәттәшлек турында шартнамәләр төзү; авыл жирлегә территориясендә халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсендә төрле милек рәвешләрендәге предприятиеләр төзүгә ярдәм итү;
- полициянең участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә авыл жирлегенә хезмәт күрсәтелә торган административ участогында эшләү өчен бина бирү;
- мөлкәтне биләү, аннан файдалану, аның белән эш итү буенча Россия Федерациясе законнары белән тыелмаган башка вәкаләтләр.

3. Хокукларны дәүләт теркәвенә алу муниципаль мөлкәткә

3.1. Жирлекнең муниципаль күчемсез мөлкәте объектларына муниципаль милек хокукы, хужалык алып бару хокукы һәм оператив идарә итү хокукы законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә алынырга тиеш һәм мондый теркәлү мизгеленнән барлыкка килә.

Гамәлдәге законнарда билгеләнгән очрақларда муниципаль милек хокукы дәүләт теркәвенә алыну белән беррәттән дәүләт теркәвенә алынырга һәм аңа хокуклар чикләнергә (йөкләнергә) тиеш.

3.2. Хокукларны һәм чикләүләрне (йөкләмәләрне) дәүләт теркәвенә алу яңа төзелгән яисә сатып алынган мөлкәткә дә, шулай ук Зеленодольск муниципаль районы авыл жирлегенә муниципаль милек реестрында (алга таба — Реестр) элек исәпкә алынган мөлкәткә дә гамәлгә ашырыла.

3.3. Күчемсез мөлкәткә хокукларны дәүләт теркәвенә алу өчен документлар рәсмиләштерү һәм тапшыруны:

1) авыл жирлегә муниципаль казнасының күчемсез мөлкәтенә муниципаль милек хокуклары-Башкарма комитет, ә ышанычнамә тиешенчә рәсмиләштерелгән очракта-вәкаләтле орган;

2) хужалык алып бару хокуклары һәм оператив идарә итү хокуклары — хокук ияләре;

3) аренда хокуклары — арендаторлар; ышанычлы идарә хокуклары-Башкарма комитет, ә ышанычнамә тиешенчә рәсмиләштерелгән очракта-вәкаләтле орган;

4) милек хокукын чикләүләр (йөкләүләр) (ипотека, сервитут) - чикләү үз файдасына билгеләнә торган зат;

5) муниципаль мөлкәтне тартып алганда — Башкарма комитет, ә ышанычнамә тиешенчә рәсмиләштерелгән очракта – вәкаләтле орган милек хокукына ия.

3.4. Авыл жирлегә казнасының күчемсез милек объектларына карата техник паспортлаштыру, дәүләт кадастр исәбенә кую чыгымнары авыл жирлегә бюджетының чыгым өлешендә карала һәм расланган смета нигезендә авыл жирлегә бюджетыннан финанслана.

4. Муниципаль мөлкәтне исәпкә алу.

4.1. Авыл жирлегә милкендәге муниципаль мөлкәт (жирле бюджет һәм бюджеттан тыш фондлар акчаларыннан тыш) реестрда мәжбүри исәпкә алынырга тиеш, шул исәптән:

- муниципаль унитар предприятиеләргә хужалык алып бару хокукында беркетелгән мөлкәт;

- оператив идарә итү хокукында муниципаль учреждениеләргә беркетелгән мөлкәт;

- акционерлык жәмгыятьләренең авыл жирлеге милкендәге акцияләре;

- Хужалык жәмгыятьләренең, ширкәтләренең устав (жыелма) капиталларына авыл жирлеге өлешләре (кертемнәре) ;

- жирлек казнасы милке.

4.2. Мөлкәт муниципаль казнага керә:

- дәүләт (федераль һәм Россия Федерациясе субъекты) һәм муниципаль милеккә милекне бүлешү турындагы законнарда каралган тәртиптә муниципаль милеккә тапшырганда;

- әгәр мөлкәт яңадан төзелсә яисә турыдан-туры муниципаль милеккә жирле бюджет акчалары исәбеннән сатып алынса;

- юридик һәм физик затлар тарафыннан муниципаль милеккә түләүсез тапшырылганда;

- муниципаль унитар предприятиеләрне хужалык алып барудан төшереп калдырганда һәм муниципаль учреждениеләрне оператив идарәдән законлы нигезләрдә тартып алганда;

- әгәр мөлкәт муниципаль унитар предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр юкка чыгарылганнан соң калган булса;

- муниципаль милеккә законга каршы килми торган башка нигезләр буенча кергәндә.

4.4. Казна мөлкәте белән идарә итү һәм эш итү тәртибе авыл жирлеге казнасы мөлкәте турындагы нигезләмәдә билгеләнә.

5. Муниципаль унитар предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр тарафыннан хужалык алып бару хокукын гамәлгә ашыру һәм оператив идарә

5.1. Муниципаль унитар предприятиеләргә һәм муниципаль учреждениеләргә аларның устав эшчәнлеген тәмин итү өчен кирәкле муниципаль мөлкәт, шулай ук эшчәнлек барышында гамәлдәге законнар нигезендә сатып алынган мөлкәт беркетелә.

5.2. Муниципаль мөлкәт муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә беркетелә:

- муниципаль предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр төзегәндә;

- шушы затларның мөрәжәгәте буенча хужалык эшчәнлеге барышында (шул исәптән, мөлкәтнең предприятиегә яисә учреждениегә баланслы булуы нигезендә);

- муниципаль мөлкәтне предприятиеләр һәм учреждениеләр арасында яңадан бүлгәндә (баланстан баланска тапшырганда);

- муниципаль унитар предприятиеләрне һәм муниципаль учреждениеләрне үзгәртеп корганда;

- алар мөлкәтне үз эшчәнлекләреннән, шул исәптән рөхсәт ителгән эшкуарлык эшчәнлегеннән (муниципаль учреждениеләр, предприятиеләр өчен) кергән керемнәр исәбенә сатып алганда.

5.3. Башкарма комитет карары буенча мөлкәт хужалык алып бару хокукында муниципаль унитар предприятиеләргә, оператив идарә хокукында муниципаль учреждениеләргә беркетелә.

5.4. Мөлкәтне беркетү турындагы мәсьәләне хәл итү өчен предприятие яисә учреждениедән таләп ителергә мөмкин:

предприятие яисә учреждение милкендәге мөлкәтнең инвентаризация Исемлеге;

- мөлкәт сатып алуға накладнойлар;

- мөлкәт сатып алу буенча башка документлар.

5.5. Предприятие яисә учреждение төзелгәндә (үзгәртеп оештырылганда) мөлкәтне беркетү өчен кирәкле документлар булып:

предприятиене яисә учреждениене теркәү турында таныклык;

предприятие яки учреждение уставы;

бүлү балансы яисә тапшыру акты;

- төп чараларны расланган форма буенча типларга бүлеп (биналар, корымалар, машиналар һәм жиһазлар, транспорт чаралары, инструментлар, житештерү һәм хужалык инвентаре һәм башка төп чаралар) расшифровкалау;

- күчемсез милек объектларына техник документлар (паспортлар, өземтәләр, белешмәләр, актлар).

5.6 муниципаль милек учреждениеләр арасында аларның нигезле тәкъдимнәре нигезендә Башкарма комитет карары буенча яңадан бүленә ала (баланстан баланска тапшыру).

5.7. Муниципаль мөлкәтне тапшыру тиешле карар кабул ителгәннән соң бер ай эчендә бухгалтерлык исәбендә билгеләнгән форма буенча кабул итү-тапшыру акты белән рәсмиләштерелә.

5.8. Муниципаль предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр гамәлдәге законнарда, Башкарма комитетның хокукый актларында һәм гамәлгә кую документларында билгеләнгән хокукый сәләтләре чикләрендә хужалык алып бару яисә оператив идарә итү хокукында үзләренә беркетелгән муниципаль мөлкәткә ия булалар, алардан файдаланалар һәм алар белән эш итәләр.

5.9. Предприятиенә хужалык алып бару яисә учреждениенә күчемсез мөлкәткә оператив идарә итү хокукы мондый хокукны дәүләт теркәвенә алган мизгелдән барлыкка килә.

Хужалык алып бару һәм оператив идарә итү хокукын дәүләт теркәвенә алу бурычы, объектларны паспортлаштыруны гамәлгә ашыруны да кертеп, предприятиегә һәм учреждениегә йөкләнә.

5.10. Предприятиенә хужалык алып бару һәм учреждениенә күчемле мөлкәткә оператив идарә итү хокукы барлыкка килә:

- мөлкәтне кабул итү-тапшыру актына кул куелганнан соң беркетелгән мөлкәткә;

предприятие яисә учреждение тарафыннан мөстәкыйль сатып алынган мөлкәткә- предприятие яисә учреждение тарафыннан мөлкәт үз балансына куелганнан соң.

5.11. Аерым торган күчемсез милек объектларын хужалык карамагына яисә оператив идарәгә тапшырганда предприятие һәм учреждение жир кишәрлегенә хокукларны рәсмиләштерү чараларын гамәлгә ашыра. Жир кишәрлегенә хокукларны дәүләт теркәвенә алу һәм жир төзелеше эшен булдыру бурычы предприятиегә һәм учреждениегә йөкләнә.

5.12. Предприятиеләрнең һәм учреждениеләрнең хужалык алып бару һәм оператив идарә итү хокукы туктатыла:

- күчемле мөлкәт буенча - мөлкәтне кабул итү-тапшыру актларына район Башкарма комитеты карары белән башка юридик затка тапшырганда яисә мөлкәтне кире кайтарганда имза салынганнан соң;

- күчемсез мөлкәт буенча-Күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына хужалык алып бару яисә оператив идарә итү хокукын туктату турында язма кертелгәннән соң.

5.13. Хужалык алып бару яисә оператив идарә итү хокукын туктату турында бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрына язма кергү буенча чаралар үткәргү бурычы предприятиегә һәм учреждениегә йөкләнә.

5.14. Муниципаль предприятие мөлкәте милекчесе мондый предприятиенә хужалык карамагындагы муниципаль мөлкәттән файдаланудан табышның бер өлешен алырга хокуклы.

Муниципаль унитар предприятиеләрнең авыл жирлеге бюджетына күчерелергә тиешле табыш өлеше күләме муниципаль унитар предприятиеләрнең авыл жирлеге бюджетына күчерелергә тиешле чиста табыш өлешен билгеләүнең Башкарма комитет карары белән расланган тәртибе нигезендә гамәлгә ашырыла.

6. Предприятиеләргә хужалык алып бару һәм учреждениеләргә оператив идарә итү хокукында беркетелгән мөлкәтне исәптән чыгару тәртибе

6.1. Предприятиеләргә хужалык алып бару һәм учреждениеләргә оператив идарә итү хокукында беркетелгән төп чараларны исәптән чыгару:

- мораль һәм физик яктан таушалу;
- аварияләр, табигый бәла-казалар һәм башка гадәттән тыш хәлләр вакытында ликвидацияләр;
- муниципаль милекне урлау, вәкаләтле органнар билгеләгән янғын;
- реконструкция эшләрен башкарганга өлешчә бетерү.

6.2. Муниципаль мөлкәтне исәптән чыгару тәртибе авыл жирлегә Советы тарафыннан раслана торган тиешле нигезләмә белән билгеләнә.

7. Муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру тәртибе һәм шартлары

7.1. Муниципаль милектәге мөлкәтне физик һәм (яисә) юридик затлар милкенә түләүле тартып алу муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру дип таныла.

7.2. Муниципаль милек объектларын хосусыйлаштыру хосусыйлаштыру турында Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актлары һәм әлеге Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла.

7.3. Хосусыйлаштыруның фаразлау планы (программасы) "дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру турында" 2001 елның 21 декабрәндәге 178-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенәң 2005 елның 26 декабрәндәге 806 номерлы карары белән расланган Дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планнарын (программаларын) эшләү кагыйдәләре нигезендә эшләнә.

7.4. Жирле үзидарә органнары, муниципаль унитар предприятиеләр, шулай ук акционер жәмгыятьләр һәм жаваплылыгы чикләнгән жәмгыятьләр, устав капиталларындагы өлешләре муниципаль милектә булган акцияләр, башка юридик затлар һәм гражданнар муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру турында үз тәкъдимнәрен Башкарма комитетга жибәрергә хокуклы.

7.5. Хосусыйлаштыруның фаразлау планында (программасында) түбәндәгеләр бар: план чорында хосусыйлаштыру планлаштырыла торган икътисадый эшчәнлек төрләре буенча төркемләнгән муниципаль мөлкәт (унитар предприятиеләр, акционер жәмгыятьләр акцияләре һәм муниципаль милектәге жаваплылыгы чикләнгән жәмгыятьләрнең, район казнасын тәшкил итүче башка мөлкәтнең устав капиталларындагы өлешләре) исемлекләре, тиешле мөлкәтнең характеристикасы күрсәтелгән, хосусыйлаштыруның күздә тотыла торган сроклары һәм авыл жирлегә бюджетына керемнәр күләмен фаразлау;

7.6. Авыл жирлегә Советы:

1) муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планын (программасын) раслый;

2) муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планына (программасына) үзгәрешләрне һәм өстәмәләрне раслый;

3) муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планының (программасының) үтәләше турында хисап раслый;

4) муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруны тикшереп тора.

7.8. Башкарма комитет:

1) авыл жирлегә Советына муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру турында, чираттагы финанс елы башланьрга сигез айдан да соңга калмыйча, тәкъдимнәр кертә;

2) план чорына муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планы (программасы) проектын эшли (Россия Федерациясе Хөкүмәтенәң 2005 елның 26 декабрәндәге 806 номерлы карары белән расланган Дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планнарын (программаларын) эшләү кагыйдәләренә

ярашлы рәвештә) һәм план чоры башланганчы 10 эш көненнән дә соңга калмыйча авыл жирлеге Советына раслау өчен тапшыра;

3) муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планына (программасына) үзгәрешләр һәм өстәмәләр кергү проектын эшли;

4) муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планын (программасын) авыл жирлеге Советы тарафыннан «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составындагы Зеленодольск муниципаль районының мәгълүмат сайтында расланган көннән алып 10 көн эчендә урнаштыра (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>), торглар үткәрү турында мәгълүмат урнаштыру өчен Россия Федерациясенең рәсми сайтында (<http://www.torgi.gov.ru>), "дәүләт мөлкәтен һәм муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру турында" Федераль законда билгеләнгән таләпләр нигезендә;

5) муниципаль мөлкәтне сатучы була;

6) "дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру турында" Федераль законның 21.12.2001 елгы 178-ФЗ номерлы 14 статьясы нигезендә хосусыйлаштыру шартлары турында Карар кабул итә.

7) план чорына муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планына (программасына) кертелмичә хосусыйлаштырыла торган муниципаль мөлкәт исемлеген төзү һәм раслау, шулай ук күрсәтелгән исемлеккә үзгәрешләр кергү тәртибен билгели;

8) план чорына муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планына (программасына) кертелмичә генә хосусыйлаштырыла торган муниципаль мөлкәт исемлеген раслый торган башкарма хакимиятнең муниципаль органын билгели;

9) ел саен, 1 февральдән дә соңга калмыйча, авыл жирлеге Советына муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның узган елгы нәтижеләре турында әлеге Нигезләмәгә 1 нче кушымтада каралган форма буенча хисап эзерли һәм тапшыра;

10) муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның узган елгы нәтижеләре турында хисапны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составындагы Зеленодольск муниципаль районының мәгълүмат сайтында урнаштыра (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>), торглар үткәрү турында мәгълүмат урнаштыру өчен Россия Федерациясенең рәсми сайтында (<http://www.torgi.gov.ru>) авыл жирлеге Советына тәкъдим итү белән бер үк вакытта.

7.9. Башкарма комитет муниципаль мөлкәтне сатуны гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән тәртиптә махсуслаштырылган оешмаларны жәлеп итәргә хокуклы.

8. Муниципаль милекне арендага бирү.

8.1. Авыл жирлеге муниципаль мөлкәтен арендага бирүче булып:

1) авыл жирлеге башкарма комитеты казна мөлкәтенә карата;

2) хужалык алып бару хокукында үзләренә беркетелгән мөлкәتكә карата авыл жирлегенең муниципаль унитар предприятиеләре;

3) оператив идарә хокукында үзләренә беркетелгән мөлкәتكә карата муниципаль казна предприятиеләре һәм авыл жирлеге муниципаль учреждениеләре;

8.2. Муниципаль милекне арендаучылар юридик затлар һәм физик затлар булырга мөмкин.

8.3. Арендага жир кишәрлекләре, күчемле һәм күчемсез милек (биналар, корылмалар, биналар), бердәм милек комплекслары бирелергә мөмкин.

8.4. Жир кишәрлекләрен арендага бирү жир турындагы законнар белән билгеләнә.

8.5. Авыл жирлеге муниципаль мөлкәтен тапшыру тәртибе Россия Федерациясе Гражданлык кодексы, «Конкуренцияне яклау турында» 26.07.2006 елгы 135-ФЗ номерлы Федераль законның 17.1 статьясы һәм район Советы раслый торган нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла.

8.6. Аренда түләве «Россия Федерациясендә бәяләү эшчәнлеге турында» 1998 елның 29 июлендәге 135-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә билгеләнә.

9. Муниципаль милек объектларын түләүсез файдалануга тапшыру.

9.1. Муниципаль милек объектлары түләүсез файдалану шартнамәләре нигезендә гражданлык законнарында һәм «конкуренцияне яклау турында» 26.07.2006 №135-ФЗ Федераль законда билгеләнгән тәртиптә түләүсез файдалануга тапшырылырга мөмкин.

9.2. Муниципаль милек объектларын түләүсез файдалануга тапшыру турында карарны Башкарма комитет кабул итә.

9.3. Түләүсез файдалану шартнамәсе (ссуда шартнамәсе) буенча ссуда бирүче булып Башкарма комитет тора.

9.4. Муниципаль мөлкәтне ссуда алучы файдаланыла торган мөлкәтне тиешле хәлдә тотарга, аңа ссуда шартнамәсе шартлары нигезендә агымдагы, капитал ремонт ясарга һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләргә тиеш, моңа гомуми белем бирү учреждениеләрендә кайнар мәктәп туклануын оештыру буенча хезмәтләр күрсәтүче оешмаларга тапшырыла торган мөлкәт керми. Капитал ремонт үткәру зарурлыгы һәм сроклары мәжбүри рәвештә ссуда бирүче белән килештерелгә тиеш.

9.5. Муниципаль милек объектлары почта элементәсе бүлекчәләрен урнаштыру өчен «Россия Почтасы» АЖ тарафыннан түләүсез файдалану шартнамәләре нигезендә түләүсез файдалануга тапшырылырга мөмкин.

10. Муниципаль мөлкәтне ышанычлы идарәгә тапшыру

10.1. Муниципаль милек авыл жирлеге мәнфәгатьләрендә ышанычлы идарәгә тапшырылырга мөмкин.

10.2. Предприятиеләр һәм башка мөлкәт комплекслары, күчмәс мөлкәткә караган аерым объектлар, кыйммәтле кәгазьләр, документсыз кыйммәтле кәгазьләр белән таныкланган хокуklar, махсус хокуklar һәм башка мөлкәт ышанычлы идарә объектлары булырга мөмкин.

10.3. Авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына, муниципаль унитар предприятиеләргә һәм учреждениеләргә хужалык алып бару яисә оператив идарә итү хокукында беркетелгән мөлкәтне ышанычлы идарәгә тапшыру рөхсәт ителми.

10.4. Ышанычлы идарә шартнамәсе ышанычлы идарәне гамәлгә куючы Башкарма комитет тарафыннан төзелә.

10.5. Муниципаль милек объектларын ышанычлы идарәгә тапшыру шартлары, мөмкин булган түләү күләме, шулай ук кирәкле чыгымнарны каплау гамәлдәге законнар нигезендә Башкарма комитетның хокукый акты белән билгеләнә.

10.6. Ышанычлы идарә шартнамәсендә шартларның берсе буларак нәтижә каралырга тиеш, аңа ирешү билгеле бер срок узгач ышанычлы идарәчегә йөкләнә.

10.7. Мөлкәт белән ышанычлы идарә итү шартнамәсендә күрсәтелгәргә тиеш::

ышанычлы идарәгә тапшырыла торган мөлкәт составы;

ышанычлы идарәне гамәлгә куючының исеме;

әгәр түләү Шартнамәдә каралган булса, идарәчегә түләү күләме һәм рәвеше;

Шартнамәнең гамәлдә булу вакыты.

Ышанычлы идарә шартнамәсендә шартларның берсе буларак нәтижә каралырга тиеш, аңа ирешү билгеле бер срок узгач ышанычлы идарәчегә йөкләнә.

10.8. Мөлкәт белән ышанычлы идарә итү шартнамәсе биш елдан артмаган вакытка төзелә. Ышанычлы идарәгә тапшырыла торган мөлкәтнең аерым төрләре өчен гамәлдәге законнарда шартнамә төзелгәргә мөмкин булган башка чик сроклар билгеләнергә мөмкин.

Шартнамәнең гамәлдә булу срогы тәмамлангач, аның туктатылуы турында якларның берсе гариза бирмәгән очракта, ул Шартнамәдә каралган срокка һәм шул ук шартларда озайтылган дип санала.

10.9. Ышанычлы идарәгә тапшырылган мөлкәт идарәне гамәлгә куючының башка мөлкәтеннән, шулай ук ышанычлы идарәче мөлкәтеннән аерыла. Бу мөлкәт ышанычлы идарәчедә аерым баланста чагыла һәм аның буенча мөстәкыйль исәп алып барыла.

Ышанычлы идарә итүгә бәйле эшчәнлек буенча исәп-хисаплар өчен аерым банк сәеты ачыла.

11. Муниципаль милекне залогка тапшыру.

11.1. Муниципаль мөлкәт залогына бәйле гамәлләр Россия Федерациясә граждан законнары белән жайга салына. Авыл жирлегә казнасын тәшкил итүчә муниципаль мөлкәт залогы тәәмин итү өчән гамәлгә ашырылырга мөмкин:

- авыл жирлегә йөкләмәләре;

- авыл жирлегә муниципаль унитар предприятиеләренә, устав капиталында Акъегет авыл жирлегә өләшә булган Хужалык жәмгыятьләренә йөкләмәләрен үтәү белән авыл жирлегә кызыксына.

11.2. Залог предметы теләсә кайсы муниципаль мөлкәт, шул исәптән әйберләр һәм мөлкәти хокуклар (таләпләр) булырга мөмкин, мөлкәттән тыш:

- гамәлдәгә законнар нигезендә әйләнәштән алынган;

- авыл жирлегенә мәдәни мирасын тәшкил итүчә муниципаль музейлар, архивлар, китапханәләр, мәдәният йортлары һәм сарайлары, стадионнар, спорт клублары, техник һәм фәнни ижат йортлары, балалар ижат йортлары;

- аларны хосусыйлаштыру тыелган;

- натурада бүлү максатчан билгеләнәшән үзгәртмичә мөмкин булмаган күчәмсәз объектларның бер өләшә (өләшә) ;

- башка затка федераль закон тарафыннан тыелган хокукларны биреп тору.

Мөлкәтнә аерым төрләренә залогы федераль закон белән тыелырга яисә чикләнергә мөмкин.

11.3. Күчәмсәз муниципаль мөлкәт объектның залогы турындагы карар һәм аны залогка тапшыру шартлары федераль кануннар нигезендә авыл жирлегә Советы тарафыннан кабул ителә.

12. Авыл жирлегә муниципаль милкендәгә акцияләр, Хужалык жәмгыятьләренә (ширкәтләренә) устав (жыелма)капиталларындагы өләшләр белән идарә итү

12.1. Хужалык жәмгыятьләренә (ширкәтләренә) устав (жыелма) капиталларындагы муниципаль милектәгә өләшләр, акцияләр белән идарә итү Башкарма комитет тарафыннан гамәлгә ашырыла.

12.2. Хужалык жәмгыятьләре белән идарә итүдә катнашу муниципаль вәкилләр аша гамәлгә ашырыла, аларның кандидатуралары Башкарма комитет карары белән раслана.

12.3. Муниципаль предприятиеләрнә хосусыйлаштыру тәртибендә оештырылган акционер жәмгыятьләренә гамәлгә куючысы-Башкарма комитет.

12.4. Акъегет авыл жирлегенә хужалык ширкәтләрендә катнашуыннан алынган табыш (дивидендлар) тулы күләмдә жирлек бюджетына жибәрелә.

13. Муниципаль мөлкәтнә федераль милеккә һәм Татарстан Республикасы дәүләт милкенә һәм башка муниципаль берәмлекләр милкенә тапшыру

13.1. Авыл жирлегә муниципаль мөлкәтән федераль дәүләт хакимияте органнарына, Татарстан Республикасы дәүләт милкенә һәм башка муниципаль берәмлекләр милкенә тапшыру федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары һәм муниципаль берәмлекләренә жирле үзидарә органнары арасында вәкаләтләр чикләнгәндә федераль дәүләт хакимияте органнарына, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына беркетелгән вәкаләтләренә гамәлгә ашыруны тәәмин итү өчән гамәлгә ашырыла, муниципаль берәмлекләренә жирле үзидарә органнары тарафыннан, шулай ук законнарда каралган башка очракларда.

13.2. Авыл жирлегә муниципаль мөлкәтән федераль милеккә, Татарстан Республикасы дәүләт милкенә һәм башка муниципаль берәмлекләр милкенә тапшыру турындагы карарлар авыл жирлегә Советы тарафыннан кабул ителә.

13.3. Авыл жирлеге муниципаль мөлкәтен федераль милеккә, Татарстан Республикасы дәүләт милкенә һәм башка муниципаль берәмлекләр милкенә тапшыру федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары, районның һәм муниципаль берәмлекләренең жирле үзидарә органнары инициативасы белән башкарыла.

14. Муниципаль милектән файдаланудан керемнәр

14.1. Муниципаль милектәге мөлкәттән файдаланудан кергән керемнәргә түбәндәгеләр керә: :

- авыл жирлеге казнасының муниципаль мөлкәтен арендага бирүдән алына торган акчалар;

- Хужалык жәмгыятьләренең устав (жыелма) капиталларындагы авыл жирлегендәге акцияләр (өлешләр) буенча керемнәр;

- муниципаль унитар предприятиеләр табышының салымнар һәм башка мәжбүри түләүләргә түләгәннән соң калган өлеше;

- авыл жирлеге казнасының муниципаль мөлкәтен хосусыйлаштырудан керемнәр;

- авыл жирлеге казнасының муниципаль мөлкәтеннән файдаланудан Россия Федерациясе законнарында каралган башка керемнәр.

14.2. Муниципаль милектән файдаланудан кергән керемнәр керемнәренң салым булмаган төрләренә керә һәм жирлек бюджетына күчерелә.

15. Муниципаль милек объектларынан файдалануны тикшереп тору

15.1. Муниципаль мөлкәттән файдалануның нәтижәләлеген арттыру, аны рациональ файдаланмау һәм билгеләнеше буенча файдаланмау очракларын билгеләү максатларында муниципаль мөлкәттән файдалануны тикшереп тору гамәлгә ашырыла.

15.2. Контроль федераль законнар нигезендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырырга хокуклы орган (алга таба – вәкаләтле орган) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

15.3. Вәкаләтле орган муниципаль унитар предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр, шулай ук муниципаль мөлкәтнең билгеләнеше буенча файдаланылуын һәм сакланышын тикшереп тору өлешендә башка затлар эшчәнлегенә документаль һәм башка тикшерүләр билгеләргә һәм уздырырга хокуклы.

15.4. Муниципаль унитар предприятиеләр һәм муниципаль учреждениеләр, башка затлар житәкчеләре муниципаль мөлкәт белән эш итү барышында закон бозулар фактлары ачыкланганда кирәкле документларны һәм белешмәләргә тапшырырга, шулай ук ачыкланган хокук бозуларны вәкаләтле орган тарафыннан күрсәтелгән срокта бетерергә тиеш.

Муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыруның фаразлау планын (программасын) үтәү турында хисап _____ на ____ – ____ г. г.

20__ елда хосусыйлаштырылган объектлар исемлеге

№ п/п	Мөлкәт исеме, майданы, адресы	Хосусыйлаштыру ысулы	Сатулар үткөрү датасы	Беренчел тәкъдим бәясе- базар бәясе сум (НДС белән), сум.	Сату-алу килешүе буенча Сумма (НДС белән), сум
1					

Реализацияләnmәгән объектлар исемлеге

№ п/п	Мөлкәт исеме, майданы, адресы	Бәяләргә арттыруга аукцион турында хәбәр итү	Сату турында гавами тәкъдим юлы белән хәбәр итү	Беренчел тәкъдим бәясе- базар бәясе сум (НДС белән), сум.	Тормышка ашмаган сатуларның сәбәбе